

Zware tijden maar hoe naïef lijkt men nog...

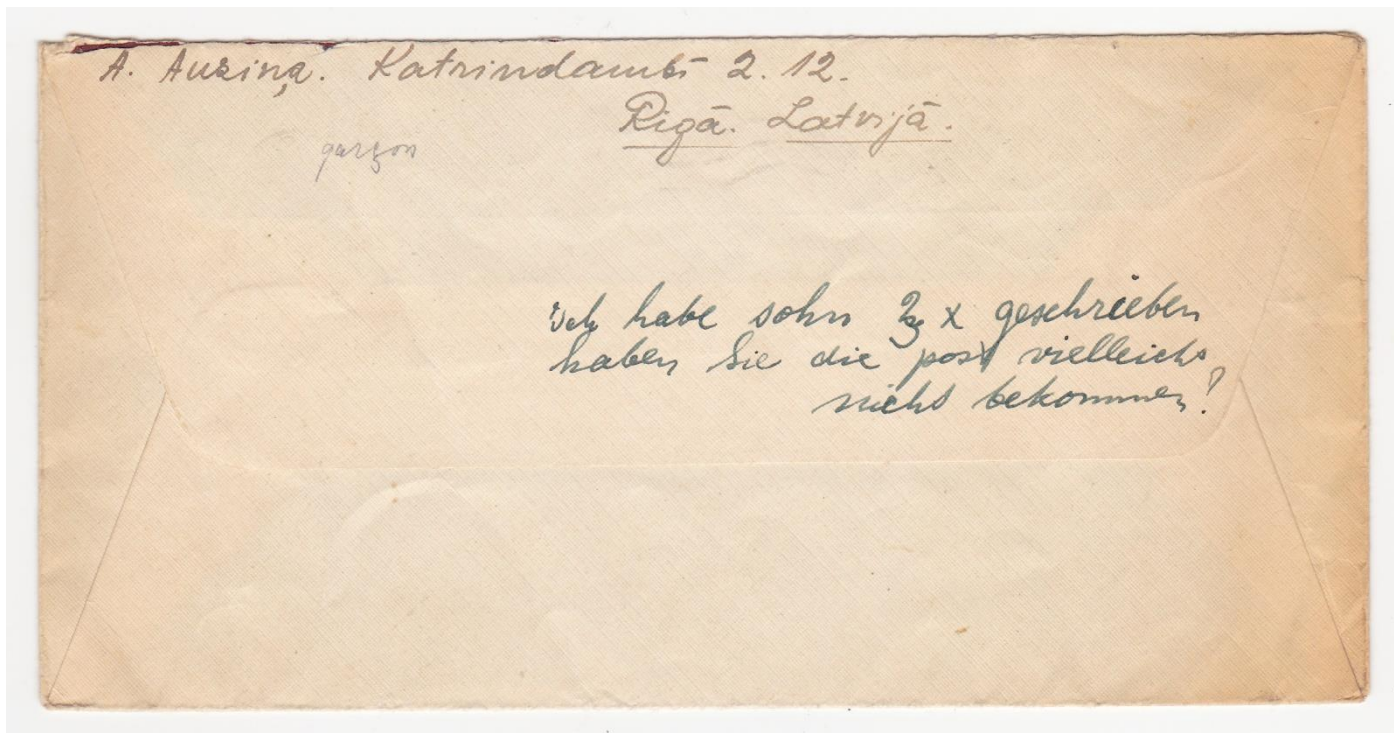
Olav Petri

Deze brief is op 8 juli 1940 uit Riga, hoofdstad van Letland, verzonden, keurig conform het tarief gefrankeerd met de dat jaar uitgegeven zegels met het Letse staatswapen. Waarschijnlijk geen correspondentie van verzamelaars, want dan verwacht je een aantrekkelijke frankering. Alhoewel, zie verderop! De afzender stuurt vaker post naar de heer Valk en heeft op de achterzijde nog toegevoegd: "Ik heb al 3 keer geschreven, hebt u de post misschien niet ontvangen?" Nou, dat kan kloppen, want op 10 mei viel Duitsland Nederland binnen en het postbedrijf kwam toen tot stilstand, al helemaal na de capitulatie op 14 mei. Tijdens de meidagen werd nog post bezorgd, daarna probeerde men geleidelijk alles weer te laten draaien. Post naar het buitenland mocht aanvankelijk niet, correspondentie met bezetter Duitsland zal in mei, juni eerder zijn toegestaan dan met Letland.

In Riga zal de afzender beslist geweten hebben dat in het westen een enorme Duitse overwinning op Engeland en Frankrijk behaald was, dat Nederland al na 5 dagen bezet was. Letland was immers tot 17 juni 1940 nog een onafhankelijk land met kranten, radio en dus met nieuwsberichten. Hij zal ongerust post naar Amsterdam gestuurd hebben en naïef verwacht hebben dat die ook aankwam. Er komt geen antwoord uit Amsterdam en nog erger: op 17 juni rollen de Russische tanks door Riga en zijn beide landen bezet. Letland krijgt een regering die doet wat Moskou wil en die zal zich aansluiten bij de Sovjet-Unie. Hoe onthutst zal

de afzender geweest zijn. Binnen enkele weken zag de wereld er helemaal anders uit. Hij frankeerde zijn brief met onschuldige wapenzegels, want de oude dictator-president en patriottische plaatjes zijn een beetje link nu de sovjets de baas zijn.

Moskou sluit de regio per onmiddellijk af van contacten met het buitenland. Post uit de Baltische landen naar Nederland is op een gegeven moment wel mogelijk, er zijn allerlei aardige poststukken in omloop, maar of post uit Nederland ook in de Baltische landen aankwam, weet ik even niet, wel uit Duitsland.

De brief van 8 juli moet aangekomen zijn – hij zal niet zijn blijven liggen in Letland - hij toont echter geen sporen van Duitse censuur. Post naar en uit Nederland heeft de bekende Duitse censuurstroken met stempels en hakenkruisen er overheen en met potloodaantekeningen. Vreemd.... Russische censuur in Letland was destijds onzichtbaar.

Blijft het gegeven dat de mensen in 1940 vaak provinciaal ingesteld waren, nog geen idee hadden van wat er bij een bezetting gebeurt. Nederland werd geïntimideerd met parades, de foto's, genomen van toeschouwers in Amsterdam spreken boekdelen. Mijn ouders stonden met grote ogen te kijken naar wat er aan Duits oorlogstuig voorbijkwam. Letland werden in meteen in juni 1940 de eerste groepen burgers opgepakt en naar de kampen van Stalin gebracht, het begin van nog veel meer vreselijks.